

Det kongelige kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Finskfaget ved Universitetet i Tromsø –
Norges arktiske universitet

Høringsuttalelse – Den europeiske pakt om regions- eller minoritetsspråk – Norges sjette rapport

Slik ekspertkomiteen uttaler i 2012, er situasjonen for kvensk i dag svært vanskelig. De uttaler at det er behov for følgende tiltak for å fremme kvensk: "... å iverksette undervisning i kvensk i skolen, i voksenopplæring og styrking av språkets stilling i kringkasting og litteratur. Det bør særlig legges vekt på å styrke språkets stilling innenfor utdanningssystemet."

Vi er enige i denne uttalelsen og anser at det viktigste er å fokusere på effektive tiltak for å øke antall kvenske språkbrukere. Effektive vitaliseringstiltak i lulesamisk og sørsamisk, f.eks. i barnehagen og skolen har forårsaket at det i dag finnes flere barn som har gode kunnskaper i disse språkene enn i foreldregenerasjon. Dette tross at disse språkene har vært i en lignende situasjon som kvensk befinner seg i dag. Manglende satsing nettopp på barnehage og skole er årsak til at antall kvensketalende har gått ned i løpet av de siste 20 årene, og de yngste ikke kan kvensk lenger.

Derfor ser vi det som ypperst viktig at det snarest tas i bruk effektive opplæringstiltak i kvensk i barnehagen og skolen. For å skaffe lærere bør kvensk etableres i barnehagelærer – og lærerutdanning. I tillegg er det viktig å få etablert kvenskstudium ved UiT som et fast tilbud på bachelor-nivå på lik linje med andre språktilbud.

Kvenskundervisningen innen høyere undervisning har havnet i en ond sirkel. Siden vi ikke har permanent studietilbud eller fastlagt bachelor-grad i kvensk, blir det vanskelig å rekruttere ordinære studenter til faget.

Som resultat av denne situasjonen kan vi ikke utdanne kvenske lærere og barnehagelærere for å garantere at vi i fremtiden kan få flere språkbrukere og igjen flere studenter i kvensk.

Etableringen av flere språksentre med kvensk som ansvarsområde er også et viktig vitaliseringstiltak, men slike sentre trenger personal som har studert kvensk.

Det er mulig å stimulere unge mennesker til å begynne med kvenskstudier f.eks. ved å tilby dem stipendier. Sametinget deler ut språkstipendier til dem som er interesserte i å lære seg samisk både i videregående skole og ved universitet. En lignende stipendordning vil øke antall elever og studenter som ønsker å lære seg kvensk.

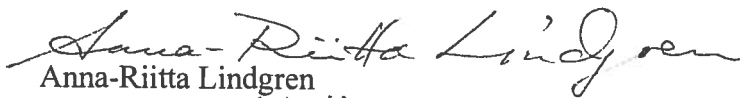
Kvensk medietilbud omfatter i dag bare avisen Ruijan Kaiku og 12 minutters radioprogram som sendes på finsk. Det er behov for at det satses mer på kvenskspåklig media, og for å produsere programmer for alle aldersgrupper. F.eks. *Meänradio* i Sverige produserer også programmer for barn. De som

arbeider innen media trenger språkkunnskaper i kvensk – og kvenskstudium ved UiT er derfor også viktig for å kunne utvikle kvensk medietilbud.

For at kvensk skal bli ivaretatt i Norge, er det dessuten behov for å løfte det opp på nivå III i språkpakten.

Tromsø 1. april 2014

Med vennlig hilsen

Anna-Riitta Lindgren

Leena Niiranen

Eira Söderholm